

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. 1 kor. Egy óra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
Uj. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Nyílt levél.

Kovács Gyula orsz. gyűl. képviselő urhoz.

Kedves barátom! Nem mint politikai pártembe, hanem mint hazafi szólok hozzád. Szólásra a hazafiui aggodalom s balsejtelem készlet.

Hazánk egén vészfelhők tornyosulnak ismét. Alkotmányunk viharedzett falát a bécsi ármány és cselszövény ostromolja újból. Önzök, haszonlesők, rang- és hatalomvágyók, hiuk, lányérnyalók, szolgálkúek és udvaroncok szövetkeznek nemzetünk örök ellenségeivel — úgy lehet — nemsokára. Nem lehetetlen, hogy nincs messze az idő, midőn az alkotmányos jogaink védelmére elsősorban hivatott nemzeti képviselőd — mint botránykövet — elhárítja utjából a pénzünket és vérünket szomjazó, de nemzeti önállóságra törekvésünket sanda gyanuval kísérő s megbénítani vágyó alkotmányon kívül álló hatalom. Ekkor a védelem kötelessége áthárul magára a nemzetre, elsősorban az „alkotmány védőbástyájára“, a vármegyére. Ezeknek pedig a kötelességet át kell venni i ejekorán s teljesíteni kell hazafias elszántsággal, szívós eréllyel, bátor önérettel.

Egy nemzet fenállásának legfőbb biztosítója a törvények tiszteletben tartása, az alkotmány megőrzése: bizonyára jobban tudod, mint én.

Az ókor egyik legnevesebb törvényhozója, Sparta nagy fia s alkotmányának megteremtője *Lykurgus*, midőn hazájától elbucszott, távozása előtti pillanatban honfitársait az alkotmány megőrzésére, a törvények megtartására kérte s tőlük e fogadalmat vette ki: „a törvényeket tiszteletben tartjátok, az alkotmányt megvédtétek addig — míg én visszatérek.“ És elhagyta hazáját.

Ekkor éhhalálra kárhóztatta magát s végrendeletet tőn, hogy hulláját egésék el s hamvait a tengerbe szórják szét, hogy halva se vihessék haza. És nem tért vissza hazájába, meghalt a honfálanságban s hamvait elnyelték a tenger hullámai, miként rendelve volt.

Ha kétkednek valaki tán: e példa meggyőzhet, hogy az alkotmány épsége a nemzet élete.

Szégyelleném, ha vármegyénk — e híres kurucz vármegye — az ősi alkotmány védelmében nem az elsők között lenne.

A védelemre, hogy hatályos legyen

— készülni kell. Erre nézve a kezdeményező lépést független gondolkodású és állású férfitől várhatják. Elég hogy ha a vármegye szellemi vezetőiben, tisztségviselőkarában, a politikai lenyűgözöttség mai korszakában, hü és becsületes bajtársakat szemlélhetünk. Én tőlük erre számítok, de ennyire minden bizonyonyal.

Te úgy is mint hajduvármegyei országgyűlési képviselő, úgy is mint vármegyénk bizottsági tagja, de úgy is mint született s közöttünk élő hajdu, nézetem szerint állasod, tekintélyed, értelmességed s főképp függetlenségednél fogva első sorban birsz joggal és kötelezettséggel arra, hogy a törvényszerű alkotmány védelmét célzó lépések megtételére vonatkozó tanácskozást kezdeményezd s erre vármegyénk előkelőségét összehívd.

Erre kér téged, hazafias üdvözlettel barátod

Veszprémy István
 vm. biz. tag.

Catilinák és Cicerók.

Van egy alakja a rómaiak történelmének, a mely elvetemültségével, gonoszságával, áskálódásaival tette nevét hirhedtté, a mely

nélkül végig vetette magát az ágyon, aztán odaszólt a szolgálattevő dárdrának:

— A longissimát hékás!

Egy szempillantás alatt ott volt a dagadóra tömött hosszuszárú pipa. Ravasz számítással lassu tempóban gyújtott rá s mfkor már eléggé kiélvezte a többiek gyöt-rődését, akiket csak úgy csiklandozott a kíváncsi várakozás, tuladott a nagy újságon:

— Nagy ur lettem ám domini! — én leszek jövőre a poéták praeceptora!

Ez történt hát azon a nevezetes ebéden. Mert tudni való, hogy nem kis dicsőség volt tógátus körökben a praeceptor-ság. Diákból egyszerre tanárrá előlépni! A tóga rajta maradt ugyan, az iskolai törvényszék sem eresztette ki a markából, de mégis csak kivanni való méltóság volt a praeceptor-ság.

Hát még poéták praeceptorának lenni! A poéták közt (megfelel a mai hatodik gimnáziumi klasszisanak) nem egy szakállas, bajszos muzsabarat is akadt. Ezeket kellett a poézis virágos berkeiben sétáltatni Csokonainak.

Szép hivatás volt, nagy buzgóssággal

Dal.

Az ákácza lehullatta virágát,
 Barna kis lány megcsalta a babáját.
 Amikor majd az ákácza
 Nemsokára, másodjára kivirít,
 Az a kis lány — csalfa kis lány
 Már más legényt boldogít.

Iffy Orosz László.

Publicus praeceptor Csokonai.

Ugyancsak sokba fájt Szilágyi Gábor rektor professzor uramnak, hogy domine Csokonait tógátus diákok szeméfenyét, kollegiumi kunyhók pajkos kedvű poétáját ebédre hivta magához.

Méltán nagy mórust kellett a tógátusok között. Szilágyi uram nem volt ismeretes a leereszkedő kedvéről. Tudományánál csak az önérettete volt nagyobb. Diák emberrel a tantermen kívül nem szeretett szóba állani.

No meg domine Csokonai különösen nem állott kegyében. Csintalan mondásai voltak a dominének. Egy pár csipős epigrammája végig sujtot a professzor ur theo-

lógiai tudományán. Valami új nótá is mostanában kerekedett szárnyra a céthusok falai közül. Szólt pedig az néminemű Jutka Erzsi leányasszonyról, aki nem volt más, mint a tudós professzor takarító lánya. Csinos, szemrevaló leányzó. De hát mégis szörnyűség, micsoda sátni elvetemültség kellett hozzá, hogy azt a kettőt valaki egy nótába összehozza! Pedig a nótá ügyes volt, fülében maradt, aki meghallotta. A diákság nem árulta el a szerzőjét. Azért mindenki gyanította, hogy aligha valami köze nincs hozzá a domiénének. Hogy Szilágyi uram tudott e róla, azt nem tudhatni. A nótát már ismerte, egy néhány éjszakáját tönkretették azok az akasztófára való nebulók, akik éjszaka kiszövévén a céthusokat körítő falon, egy kis bortól fel tüelve nem átaloták e zel a nótával felverni az utcát. És még hozzá hármónicás kórusban cselekedték a gonoszok!

Elég az hozzá, Szilágyi uramhoz ebédre volt hivatalos domine Csokonai.

Jó későre jutott haza a kollegiumi kunyhóba, ahol már égő kíváncsisággal várták a többi tógátusok. Valami büszke, önérettetes mosolygás ült az ajkán. Szó

Glück Ede

czipő áruházában lehet a legtartósabb és leg-elegánsabb férfi-, női- és gyermek czipőket legolcsóbban vásárolni

Piacz- és Kossuth-utca sarkán, Kistemplommal szemben.

hazája jóléte üdve ellen tört, a mely győlte Rómát. A római történelem ezen alakja Catilina volt. Aljas merényletét cselszövényei és gonoszságai ellen egy másik római küzdött, s e küzdelmében tartott beszédei halhatatlan dicsőséget juttattak neki osztályrészül. E hazafi pedig Cicero volt.

Boldog nemzet voltál, klasszikus korok dicső nemzete! Ha voltak is Catilinák, a kik orvgyilkokkal támadtak életed ellen, s önző céljaik elérésére a polgárver ontását sem tartották drága eszköznek, — de minden időben voltak Cicero is, hogy am azok közül kicsavarják a gyilkos fegyvert.

Szegény nemzetem! Neked is vannak Catilinák. A te boldogulásod ellen is munkálnak titkos kezek. Negyszáz év óta a Catilinák szövekezeteti hátráltatnak a haladásban, a boldogulásban. A te Catilinák szótén fényes ruhákban járnak, aranygalér, puha frakk az ö tőzetük: présvai, konzuli méltóságok viselői; a szent korona fényt szinte elhomályosítják; s jóságos uralkodók gondolkodását boldogtalan tanácsaikkal helytelen irányba terelik. De a te Catilinák csak ritkán jönnek napfényre. Működésüket a titok sűrű ködébe burkolják. Nevük: Kamarilla.

Es hiába: Ciceroink önzetlen hazafisága nem bírja megtörni azt a titokzatos hatalmat. Legalább úgy látszik. Hiányzik a szenátus, mely a meggyőződés kérlelhetetlen szigorával mondja ki Catilinára az ítéletet. De meg van a magyar hiba: az egyenetlenkedés a nemzet gyűlésén. Vannak a kik a nemzettel szemben a Catilinák mellé állnak, a kik tekintélyüket, nevüket oda dobják a haza ellenségei rendelkezésére, s nehezítik, kétségessé, sulytalanná teszik a Ciceroik áldásos munkáját. A kamarilla csatlósai, a kik a sötét múlt emlékeit szolgálják az idők arjával és a nemzettel szemben.

Hiba az ingadozás is. A fondorkodó kamarilla hatását csak a leghatározottabb állásfoglalással lehet ellensúlyozni. Míg a kamarilla támaszt talál magában a nemzetben,

töltötte be a fiatal praeceptor, akinek poéta híre máris messze túlterjedt a Basahalma határán kívül.

Tanítványai rajongásig szerették. Lelkes tüzes előadása volt, nagy meleg, barna szemek ragyogtak a költői hévtől, mikor előadta nekik a muzsák tudományát.

Hanem a tanítási módszerét nagy fejlesztéssel fogadták tudós professzor uraimék. Nem kellett neki tanterem, táblakréta, utálta a négy falat. Mihelyt szerét tehette, szép napos délutánokon maga köré gyűjtötte az egész klasszist és aztán neki a nagyerdőnek, Füttyös rigó szava verte ki a hexaméter labáit, a költői hasonlatokhoz való legszebb plorilegium ott nyiladzott tarkapiros pompával a lábuk alatt.

Iskolapornak ugyan híre-hamva sem volt, de azért lezkeóra végén mégis rákerült a sor, hogy leöblítsék egy kis kecskerikat homoki borocskával. Nyitogathatta az iskolajót ez alatt az inspektorsággal megbízott Szilágyi professzor ur, a nagy üresség tátongott elébe, a mussasereg ott künn táborozott a Nagyerdőn.

Nagyokat ühmegett rá, de csak hallgatott. Majd beáll a tél, gondolta, beszorulnak a klasszisba, aztán rendbe jön minden.

Csakugyan a hideg téli fél év négy fal közé szorította tanítványaival együtt Csokonait. Attól kezdődött az ő szerencsétlensége. Hiába, dalos fálemilének erdőn van a helye, dalosszavu poéta nem való poros tanterembe.

Buzgón tanított ugyan tovább, a maga ismereteit is nagy szorgalommal öregbítette a német és talian nyelvekben. De az iskolai pendeddel csak nem tudott megbarátkozni.

az országgyűlésen, könnyű nemzetrontó politikája.

A válság megoldása főképp a szabadelvűpárttól függ. Sapiens est coasiliu mutare in melius Csak a makacs, balga nem hajlandó a felismert helyes utra térni; az okos ember, ha megismeri a jót, követi is. Ha a szabadelvűpárt, belátva politikájának avultságát nemzeti szempontból, a nemzeti követelések mellé áll. Nemcsak szabadelvűsége és okossága mellett tenna tanubizonyoságot. Állásfoglalásának nemzeti létünkre áldáshozó hatása lenne. A válsagnak, a végtelen utvesztőnek kapui egyszerre feltárulnának, mert a kamarilla elvesztaná a talajt a nemzetben. Megfosztatnák az erőitől, melyet még innen meríteni vél. Ö magára támaszkodva nehezebb volna a rontás.

Ellenben a magyar nemzet egységében, egy akarattal sikeresebben vehetné fel a küzdelmet, mint hatalmas Cicero az ádáz Catilinával. Ezért látom én a válság megoldásának egyetlen módját abban, ha a szabadelvű párt elhagyja langyos politikáját, mely ma már a legnagyobb mértékben indokolatlan. Sőt kárhözvont, a nemzeti álláspontot teszi magáévá határozott formában. Nem tétovázva, csak a nyílt abszolútizmus ellen morogva, hanem ünnepies nyilatkozatban foglalja állást a párt is a kamarilla cselszövényei ellen. Az eredmény elmaradhatatlan. Jo királyunk ezt látva, nem fog többé hallgatni a sötét lovagok alamrontó és nemzetgyűlölő terveikéire, melyekkel kísérle ezni is alkotmányellenes állapot.

Legyen elég már az alkudozás. Legyen nyíltság, legyen őszinteség. Az egész ország boldogulása előtt, mint legfőbb cél előtt hajoljon meg a szabadelvűpárt önzése s az államot mentse meg a lassu romlástól. Rajta is áll. Eddig az volt a hiba, hogy a multa irányzott tekintettel az a párt királypártibb volt a királynál.

Lássá meg már a párt a jelent is, ne zárja el szívét, esztét a nemzetől, értse meg az időket, melyek mások, mint régen. Ezt kívánja a nemzeti lét, a trón dicsősége, a

Különösen a hosszú téli esték voltak rettenetesek. Rndesen néhány kedvesebb tanítványát felhívta a cztusokból a tanterembe s esténként bor és pipaszó mellett ott beszélgetett, tréfalgatott velük késő éjfélig. Diktálta készülöben levő vigjátékainak egyes jeleneteit, daloltata őket, adományozgatott nekik. Nem is volt a diákjainak nagyobb öröme, mintha lehitta őket vacsora után magához.

A mulatozás nem sokáig tartott, Valamelyik jóakarója besugta a professzoroknak Hamarosan az iskolai törvényszék, a retteggett Szédes elé került. Ami aztán történt, arról bőségesen beszámolnak a Szédes jegyzőkönyvei. Hosszas herceze hurca után távoznia kellett a kollégiumból, lecsapták a preceptorágró, melyhez oly nagy kitüntetés képpen jutott Szilágyi uram nevezetes ebédjén.

Bizony sokkal többet fájt az a szegény poétának, mint a professzor urnak. Neki csak a történekeért való közvetett felelősség tudata okozott fájdalmat, de Csokonainak örök életén át lelkében maradt az ítélet keserősége.

Az volt a tragikum, hogy az ő tüzes poétalelke nem tudott összeférni a kollégiumi rand hideg rideg paragrafusával.

Ő maga is érezte ezt. A kollégium birtokában levő igen érdekes védekező iratában írja egy helyen: „Hidjétek el, hogy vagynak olyan szerencsétlenül teremt emberek; a kiket haraggal, keménységgel, szemődökkel a helyből sem lehet kimozdítani, nemesebb indító okokkal a toronyból is legrathatni!”

Regös.

béke minden áldása. És követeli a fejlődés törvénye, melynek ellenállani ugyis képtelenség.

De míg az áldásos változás be nem áll, erősebbek a C tilinák, gyöngébbek a Ciceroik s kiáltó szó a pus taban a beszéd: Quo usque tandem abutere Catilina patientia nostra?!

Berencsy János dr.

Vármegyénk és vidéke.

Az öngyilkos tanító.

Elmezavarában felakasztotta magát.

Hajduböszörmény polgársága régi szeretett tanítóját kísérte ki Hetfőn délután utolsó útján.

Bácsi Péter 33 évig oktatta a böszörményi polgárok gyermekeit, pár évvel ezelőtt pedig megrongáit egészségi állapota miatt nyugdíjaztatta magát. Az öreg 61 éves ember boldogan élt hason idejü feleségével, rendezett jó anyagi viszonyok között. — Sorsával meg volt elégedve csak mindig szomoruan mondogatta, hogy „sokkal boldogabb lennék, ha gyermekeim volnának”.

Az agg tanító öngyilkossága felett már évek óta gondolkozhatik, mert sirját már 3 évvel ezelőtt elkészítette, sőt követ is állított, melyre nevét is reávésette ily kezdettel: „Itt nyugszik” stb. Már ekkor némi zavartságot vettek rajta észre.

Pár hét óta pedig rendkívül különös viselkedésü volt. Betegségéből kapott zavartsága mindinkább fokozódott, ugyanarra hogy a legrosszabbtól lehetett tartani. Vasárnap reggel aztán bekövetkezett az amit már mindenki sejtett, öngyilkos lett az agg tanító. Egy vigyázatlan pillanatban felakasztotta magát. Az öngyilkosság híre úgy Böszörményben, mint Hajdumegyében — hol sok ismerőse volt, gyorsan terjedt el s mély meghatottságot keltett.

Kivándorol. Kis Ferencz hajduszoboszlói lakos Amekába kért utlevelet. A legközelebbi hajóval utnak indul.

Eltűnt. Grünberger Izidor mészáros Hajduszoboszlóról eltűnt. Az eltűnés oka valószínűleg a hátrahagyott sok adósság.

Véresre verték. Czinige Károly és Czinige Gáspárné Mucza Vera egyeké lakosok össze szólalkoztak Ádám Pállal s addig ütötték míg vért nem láttak, a csendőrség útján a verekedőket feljelentették a debreczeni járásbíróhoz.

Elhalasztott határidő. A kereskedelmi miniszter Debreczen-hajdusámsóni vasut elönmunkálatainak határidejét meghosszabbította.

Az új pártalakulás.

Alku a nemzeti jogokra.

Az „Uj hírek” írja: Azon a napon, a melyen az új kormány darabonttal vagy darabont nélkül, megalakul, zajlásnak indulnak a parlamenti pártok. Egyik-másik el is olvad vagy belezuhan a nevet cserélt régi pártba: a néhai szabadelvű pártba. Mert a szabadel-

vüpart, haladó polgár-párt czimen új párttá alakul.

Az új kormány megalakítását nem késleltették személyi okok. Fejérváry Géza báró miniszterszerzésért nem járt senkinél, nem tárgyalt senkivel. Ő csak beállt miniszterelnökjelöltnek és más volt az, aki a hozzá való minisztereket megszerezte. Mert megszerezte. És önvizsgálatára kitalált hazugság az, hogy a Fejérváry-kabinethez nem találtak minisztereket. Sokat találtak és még többen kínálkoztak. A kínálkozókból könnyen szervezhetek volna új többséget is.

Mi okozza tehát a késedelmet? Az, hogy az új kormány mindjárt bemutatkozása napján három törvényjavaslatot kíván a képviselőház elé terjeszteni: a progresszív adóról, a választói jog széles kiterjesztéséről, magyar katonai akadémia létesítéséről, és ami a legsúlyosabb! a kormányelnök bejelentési a képviselőháznak, hogy ő felsége legmagasabb elhatározással rendelkezik kíván, hogy a nemzetiségekből szervezett magyar ezredekben az iskoláztatás magyar és német nyelven történjék, hogy a tartalékosok szemléljen a jelentkezés a Magyarországon szervezett ezredekben magyar és német nyelven történhessék.

Ezentul pedig lehető gyors egymásutánban ismételten lesz hajtván a kilenczes bizottság ismeretes programja.

Programbeszédje után az a miniszter kérni fogja a pártok támogatását. Még pedig ama partokét, amelyek a 67-es alap hívei. És e felhívásra történnek meg a szabadelvű párt megsemmisülése a „haladó polgári pártba” s kimulván a szabadelvű párt, semmi okuk a többi 67-es pártoknak, hogy a miniszterelnök mellé sorakozzanak többségnek. És ha ez megtörtént: következhetik az a miniszterelnök, aki az ideigleneseket felváltja.

Szó esett arról is, törvényjavaslatok bejelentésével egyidejűleg a hivatalos lapban szólni fog nemzetéhez a király is. A felség izenete szólt volna arról, hogy azt a fát, melyet a 67-iki törvények a multat beföldték, nem a királyi kéz lebontotta fel újra. És hogy a multak megbolygatását nem kívánja a nemzet, bebizonyította a legutóbbi választással, amikor a többséget újból megadta a 67-es pártoknak.

Ez a királyi leirat nem fog megjelenni. Tisza István gróf beszélt le róla a királyt, állván azon az állásponton, hogy a király csak a legvégső szükség esetén avatkozzék személyével a válságba, nehogy az ő személye akár pro, akár kontra a pártszenvélyek hullámai közé sodortassék.

Országgyűlés.

Budapest, június 5.

Elnök: *Justh Gyula.*

A kormány részéről.

Elnök az ülést fél 11 órakor megnyitja. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után *Batthyány Lajos* gróf, mint az összeférhetetlenségi állandó bizottság tagja leteszi az esküt. Következik a külforgalmi statisztika kiegészítése tárgyában megoldott indítvány megokolása.

Lázár Pal: A külforgalomban az értékmegállapítás szükséges annak a megítélésére, milyen ellenszolgáltatásokat kap egyik ország a másiktól. Olyan ország, melynek nincs fejlett ipara, a sötétben tapogatózik, midőn vámtételeket állít föl értékmegállapítás nélkül. Ez is mutatja azt, hogy Magyarország nem fogadhatja el azt a tarifát, a melyet Ausztria. Nem elég suly szerint meg-

alapítani az áruforgalmat, hanem azt is, mennyi munkabért és értéket foglalnak magukban azok. Két állam, ha szerződést köt, szükséges ezen adatoknak a megjelölése, hogy mennyi hasznot, keresetet nyújt egyik állam a másiknak. Ezen az alapon kell a kvótát is megállapítani. Akkor még *Láng Lajos* is elfogja ismerni, hogy Magyarországra még a mai arányszám is magas. Kifogásolja, hogy az értékmegállapítást a gyárosokra bízzák, Angliának nem érdeke, hogy kimutattassék, hogy mily sok munkabért adnak neki, nekünk annál nagyobb érdekünk. Tárgyalásra ajánlja indítványát. (Helyeslés balról.)

Elnök fölteszi a kérdést, mire a Ház egyhangulag elhatározza, hogy az indítványt napirendre tűzi. A tárgyalás idejét később állapítják meg.

Következik *Gresswein Sándornak* a párbaj ellen benyújtott indítványának megokolása.

Gresswein Sándor: Minden után részvételt veszi körül a társadalom a párbaj áldozatát s azt is, a ki véletlenül esett a hibába, hogy miatta valaki elesett. A társadalom elkészítette a talajt arra, hogy a párbajbüntetést szigorítsa a törvényhozás. *Rousseaut* és *Schoppenbacert* ellenzi, akik liberális fölfogásuk daczára elítélik a párbajt. A párbaj a régi időkben ránc ragadt barbárság, az egyik csoport szerint; a másik csoport azt mondja, hogy az szükséges volt, harmadik, hogy az lázadás a törvények ellen.

Hentaller Lajos: Csak ne duelláljon valaki itt, rögtön kidobjuk.

Elnök csöndre inti *Hentallert*.

Gresswein Sándor: Szomorú lenne, ha a XX. században nem tudnánk érvényi szerezni törvényeinket. A duelláló azt mondja, hogy az igazságszolgáltatás nem ad neki elégtételt. A párbaj e szerint a törvény megvetése. Például állítja *Dánia* és *Olaszország* törvényhozását majd kimutatja, hogy az összes államoknak czélszerűbb az intézkedése, mint a miénk. Nem egyesek vétkeiről van szó, hanem arról, hogy a törvényhozás le vegye a polgárokról azt a terhet hogy párbajozni legyen kénytelen. Az angolok találtak el az igazi utat, az angol katonai törvény még annak a tisztnek az özvegyétől is megvonja a nyugdíját, aki párbajban résztvesz vagy elesik.

A polgári szabadság előmozdítását szolgálja a polgáritörvény szigorítása. He lyesen mutat rá a főváros, hogy inkább töröltessék el az egész szakasz a büntető törvényből, a mely a párbajnak kivételt szentelt, semhogy így föntartassék. A képviselőház a saját maga tekintélyét védi, midőn a párbajt a politikai jogok elvesztésével védi. Fölhozzák, hogy a katonaság nál más a becsületkérdés.

Fölkiáltások: Ott kell rendet csinálni! Más a katonai becsület.

Gresswein Sándor: Elismerem, hogy oly osztály nálunk a katonaság, mely vér a mi vérünkben ugyan, de teljesen idegen. (Zajos helyeslés.) Ő ezt a szellemet mindig kifogásolta. Azért tette ezt az indítványt, mert ő állásánál fogva párbajképtelen s így nem vethetnek a szemére gyávaságot. Kéri, hogy indítványát az igazságügyi bizottsághoz utasítsák. (Zajos helyeslés.)

Elnök fölteszi a kérdést, mire a Ház többsége elhatározza, hogy az indítványt tárgyalás alapjául elfogadják és az igazságügyi bizottsághoz utasítja. (Eljenzés.)

Darabontok költsége.

Lachne Hugó előterjeszti a számvizsgáló bizottság jelentését. Eszerint a bizott-

ság nem vette tudomásul *Csávolszky* háznagy azon nyugtáját, mely 4000 korona költségről szól a negyven új teremtszolgá czimen. A képviselőház idei kiadásainak rovincsolásánál ismét előfordult, hogy január 3-án szervezése czimén *Csávossy* háznagy fölvetett 2000 egynehány koronát jogtalanul, majd februárban egy szabó cég kapott 7277 koronát az új szolgálak ruhaköltsége czimén. Itt meg nem szavazott kiadásról van szó. Mivel a pénztárnok és a számmellenőr szabályszerűen jártak el, azoknak a felmentését javasolja. Ellenben *Perczel Dezsőt* felelőssé kell tenni. (Helyeslés balról.)

Saághy Gyula: A jelentést pártja nevében elfogadja. Különösen helyesnek találja a bizottság indítványának azon részét, amely a darabontokról szól. Vérlázító volt ez az intézkedés a volt rendszer részéről. A magyarok Istene örködött a nemzet fölött, hogy ez a rut kísérlet nem sikerült. A jogi felelősség kimondását helyesli, de ez nem elég, hanem gondoskodni kell, hogy a Ház határozata gyakorlatilag is érvényitessék. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a bizottság jelentése az igazságügyi bizottsághoz utasíttassék, hogy az mielőbb jelentést tegyen, miképen lehet a felelősség iránt való határozatot gyakorlatilag foganatosítani. (Tetszés balról.)

Lachne Hugó a bizottság nevében hozzájárul *Saághy* indítványához.

A Ház úgy a bizottság, mint *Saághy* indítványát elfogadja. (A szabadelvű párt *Saághy* indítványa ellen szavazott.)

Gajári Géza: Nincsenek százan! (Zaj balról.)

Elnök kimondja a határozatot s az ülést öt perczre föltüggeszti. Szünet után következik a hevesi felirat folytatolagos tárgyalása.

Hellebronth Géza: Üdvözlí Hevesvármegyét, melynek minden tagja mindenkori lelkesen védi az alkotmányt. E megye mindannyiszor felemelte szavát, valahányszor veszély fenyegette a magyar szabadságot. Ez a megye adott kurucokat *Rákóczi*nak, ez adott honvédeket a szabadságharcnak s egy püspököt, a ki fényes rezidenciáját hagyta el a magyar szabadságért. Az eddigi alkotmányosság csak áltatás és komédia volt. A mint a nemzetnek önálló akarata támad, fölrujják ez az alkotmányt azok, a kiknek legfőbb érdeke, hogy épségben maradjon. (Tetszés balról.) Van egy munkára kész nemzeti parlamenti többség. Ezzel szemben van az udvari akarat. Mióta az első Habsburg a fejére tette *Sz. István* koronáját, mindig a beolvasztás lebegett előttük végezként. S ennek a szerencsétlen nemzetnek 400 évig kellett küzdeni, hogy létét föntartsa elnyomói ellen. Csodálatos, hogy ebben a nemzetben még ma is mily nagy a dinasztikus hűség. Pedig ma már minden polgára tudja ennek az országnak, hogy minden hatalom a népé, a néptől származik. (Helyeslés balról.) A magyar fiakat, a kiket guynhóban vagy palotában a magyar szabadságszeretetére kitanítják, nem lehet a feketesárga zászlóval lekesíteni. A magyar fiúk, ha hallják azt a gyűlölt *Gotterhalte*-t, egy másik nóta jut eszükbe, a mely így kezdődik: *Kossuth Lajos* azt üzente... Tudja meg a tuloldel, hogy az ellenzék, ha a törvényhozás működése lehetetlenné válik, kimegy a törvényhatóságokba s ott buzdít az alkotmány védelmére. Ez a válság nem kormányválság, hanem alkotmányválság. (Ugy van!) Az eddigi kormányok — tisztelet a kivételnek — csupán a császári akarat végrehajtói voltak.

Nyári Béla (néppárti) beszéde után *Pap Zoltán* előadó tette meg az előterjesz-

Üzletáthelyezés miatt

a legújabb tavaszi újdonságok, női és gyermek felöltőkben, nap- és esőernyők, blouzok, alsó szoknyák (juponok), gyermek ruhák stb. míg a készlet tart mesés olcsó áron kaphatók **Darvas Testvérek** női- és gyermek felöltők aruházában **Debreczen, a Hungaria mellett.**
Az üzlethelyiség kiadó.

téseit, amelyeket elfogadott a Ház, amelyek üléseit elnapolja a képviselőház elnöke holnapra.

Az ülés vége 2 órakor.

Egyházak és iskolák.

Az új tenkel ref. lelkész. A tenkei ref. egyház a presbyterium határozata folytán a megüresedett lelkészi állásra egyhangulag Uray Sándor debreczeni püspöki segédlelkészt hívta meg. Uray magas műveltségű fiatal lelkész és kiváló egyházi író, Kiss Áron debreczeni püspök is a legmelegebben ajánlotta. Uray aránylag fiatal korban jutott e diszes állásra és előtte a legjobb jövő áll. Uray Sándor a mi lapunknak is kedves dolgozótársa.

Ifjúsági tornaverseny. A debreczeni róm. kath. főgimnázium jelesebb tornászai, a kik az országos versenyen méltó feltűnést keltettek és 4 díszoklevéllel és 23 éremmel kitüntetve tértek vissza, most itthon is bemutatják ügyességüket. E hó 7-én délután 5 órakor az intézet tágas udvarán az egész ifjúság ünnepélyes versenyt tart, mely rendkívül kellemes és gyönyörködtető szórakozásnak ígérkezik és azért szívesen ajánljuk az érdeklődő szülők és a nagyközönség figyelmébe. 8 óra délelőtt 1/2 11 órakor pedig az intézet dísztermében az önképzőkör igen kedves műsorral évzáró ünnepélyt rendez.

Az amerikai út. Az egyetem ügye ugyn látszik, minden vonalon kezd elaludni. A minapi leszavazás óta az elkedvetlenedés jelei mutatkoznak mindenfelé. Az a szép gondolat is, amelyet Csiky Lajos pendített meg, szintén elaludt talán? Szeretnénk, ha az egyetem e lelkes hívét nem keserítene el végleg az a kicsinyes eljárás, amelyet a debreczeni egyetem kérdésében az egyházkerületi ülésen tapasztaltunk.

Jókai emlékezete a főreáliskolában. Szombaton tartotta a főreáliskola „Petőfi” önképzőköre ez évben utolsó gyűlését, melyet a nagy költőfejedelem, Jókai emlékeinek szentelt a kör. Az ünnepélyt Berzser B. VI. o. t. szaválata nyitotta meg, ki Glück S. VI. o. t. szép alkalmi ódáját szaválta nagy hatással. Utána a kör elnöke, Spitzer Sándor VIII. o. t. mondott mély tanulmányra valló, sikerült emlékbeszédet, melyet Hegedüs Imre VI. o. t. nagy tetszéssel fogadott szaválata követett. Laczkó Károly VII. o. t. pedig Jókai és Petőfi kölcsönös viszonyáról tartott vonzó stílusban gondosan kidolgozott értekezést. Miután a kör anyagi viszonyáról Frank E. pénztáros és szellemi működéséről Kemény Ferencz főjegyző beszámoltak, dr. Kardos Albert vezető tanár, ez évben tapasztalt, sikeres működéséért a tiszti kart megdicsérta és további munkásságra szólította fel az ifjúságot.

UJDONSÁGOK.

Ülés az ipartestületnél. Az ipartestület eljárássága e hó 8-án ülést tart, folyó ügyeket fognak elintézni.

Tornaverseny. A debreczeni tornaegyesület vasárnap délután tartotta meg saison megnyitó athletikai házi versenyét a nagyerdei sport téren. Az eredmények különösen a magas ugrás és discos vetésben a legjobb eredményekre jogosítják atlétáinkat. A mérkőzés eredménye a következő: I. Százméteres síkfutás. 5 induló közül 1-ső Sz. Futó Sándor. 2-ik Mórítz József. II. Nyújtó-tornászás. 5 induló közül 1-ső Sarka Béla, 2-ik Balogh Miklós. III. Discos dobás. 6 induló közül 1-ső Halmos Károly, 2-ik nánási Oláh Miklós. IV. Magasugrás földről. 6 induló közül 1-sők hármasholt versenyben: Mészöly Miklós, Schirf Henrik és Zöld József 165 cm., 2-ik nánási Oláh Miklós 155 cm., többi induló mind 150 cm-t ugrott. V. Fülelabda távhajítás. 7 induló közül 1-ső Szilágyi Dzsó 39.60 cm., 2-ik Mózes István 38.70 cm. VI. 1/4 angol mérföldes síkfutás. 5 induló közül 1-ső Sz. Futó Sándor, 2-ik Mórítz József. VII. Súlydobás 7 1/4 kg. golyóval. 8 induló közül 1-ső nánási Oláh Miklós 10.30 cm., 2-ik Mózes István 10.26 cm. VIII. Távlográs. 5 induló közül 1-ső Mészöly Miklós 564 cm., 2-ik Sz. Futó Sándor 548 cm. A jól sikerült versenyt — melyet nagyobbára sporthölgyek és urakból álló tag nézett végig — a Dobos pavillonban díjkiosztás és kedélyes áldomás fejezte be.

Sulyos baleset. Buch József 44 éves péksegéd nyugoti utca 31. sz. alatti lakos, vasárnap délelőtt feleségének a takarításnál segítve, föl akart vinni a padlásra 20 literes üveget. Alig lépett fel a létrára, az kicsuszott és a Buch József kezében levő üveg összetört, összevágta a szerencsétlen ember mellét és bal karját elvágta. Sulyos sebeivel a kórházba szállították.

Halálozások. Meghaltak: Ujlaki Erzsébet ev. ref. 1 hónapos, Farkas Péter ev. ref. 8 hónapos, Gömöri István ev. ref. 3 hónapos, Milován Etel r. kath. 20 hónapos, Erdei Erzsébet ev. ref. 11 napos, Rákos Imre ev. ref. 48 éves, Balázs Aladár ev. ref. 6 hónapos, Péter János r. ka h. 5 hónapos, Nagy Ferencz ev. ref. 3 hónapos, Tóth Erzsébet ev. ref. 13 hónapos, Nagy Eszter ev. ref. 2 hónapos, Nagy Erzsébet ev. ref. 2 hónapos, Kucsera István róm. kath. 12 hónapos, Fingerhut Gergely róm. kath. 7 hónapos, Páris Erzsébet róm. kath. 13 hónapos, Heimer Isma róm. kath. 13 hónapos, Tóth Mária öz. Csobai Istvánné ev. ref. 80 éves.

Levesbe főtt gyermek. Moncsán István 3 éves kis gyermek szüleinek Miklós-u. 22. sz. a. lakásán, miközben anyja a főzéssel volt elfoglalva, testvéreivel játszott. Játék alatt kis Moncsán István oly szerencsétlenül esett bele a földre helyezett nagy leveses fazékba, hogy alsó testén sulyos égési sebeket kapott. A rendőrhatalóság megindítja a vizsgálatot, — hogy az anyát terheli a gondatlanság?

Kereskedők és iparosok figyelmébe. A kereskedelmi minisztérium I. Szakosztályának helyiségében (Aibrecht-ut 1. Budapest) f. évi június hó 10-én déli 12 órakor zárt ajánlati versenytárgyalás lesz, mintegy 44870 m. utépítéshez szükséges kőanyag (utalapkő zuzott kavics, zuzalék) szállítására. Az ajánlatok június 10-ének ó.

e. 10 órájáig fenti hivatalnál nyújtandók be. Közlelbbi részletek iránt a debreczeni kamara ad felvilágosítást. A máv. igazgatósága Budapestben renceolaj szállítására nyilvános pályázatot hirdet. Ajánlatok június 28. délelőtt 12 óráig nyújtandók be. Bónatpénz 5%. A máv. igazgatósága pályázatot hirdet az államvasutak műhelyeiben 1906, 1906. és 1903. években szükségelendő kefekötő és ecsetárukra s ezek jegyzékét, valamint a részletes feltételeket a debreczeni keresk. és iparkamarának megküldötte, hol az érdeklődők azokat betekintheik. A pályázat határideje 1905. június 24-ének déli 12 órája. Az ajánlat beadásának helye: Budapest VI. Andrassy-ut 73. sz., II. em. 48.

Köszönetnyilvánítás. Somogyi Gyula nrhölve Nyiregvházáról 12 koronát küldött a siketnémák debreczeni iskolájának gyámolítására, e kegyes adományért fogadja a szerencsétlen siketnémák nevében hálás köszönetemet. Oláh Károly tanácsnok.

Baleset. Kondor Ferencz a Frohner szálloda kocsija reggel az istállóban foglalatokodott, miközben másik társa bejött. Kondor éppen a ló gyepelőjét fogta. A hirtelen zajtól megijedt ló elkapta fejét és a Kondor jobb kezének mutatóját a kötőfék elszakította. A szerencsétlenül járt embernek a közlelbbi kórházban nyújtottak első segélyt.

Kutyaharapás Házfel Gyuláné Csarepes utca 10. sz. lakos panaszt tett B. J. ellen, akinek a kutyája Sándor nevű fiát megharapta.

Debreczeni birtokváltások. Molnár Mihályné Pál Zsuzsanna veszik a debreczeni 7. sz. tjkvban foglalt 5 hold 100 négyzet öl ondódi fölöt öz. Szikszay Istvánné és társaitól 4400 kor. — öz. Ötvös Györgyné Faradó Mária veszik a debreczeni 5883 sztkvban foglalt Kut-utca 3. sz. házat Ladányi Mihályné Balogh Zsuzsánnától 6000 kor. — Uivári László és neje Kéki Mária veszik a debreczeni 2079 sztkvban foglalt Cseméte-utca 17. sz. házat Balogh Mihálytól 6500 kor. — Nagy Juliánna és Mária veszik a debreczeni 1577 sztkvban foglalt darabos-utca 11. sz. házat Szép Sámuel-től 8600 kor. — Horváth János veszi a debreczeni 6980 sztkvban foglalt Homokkerti szőlőt Rösler Rikhardttól 12000 kor. — Oláh Géza és neje Medgyesi Piroksa veszik a debreczeni 8255 sztkvban foglalt 1 hold 167 négyzet öl uikerti szőlőt Várad Józseftől 6000 kor. — Méné Péter és neje Szanka Zsuzsanna veszik a debreczeni 171 sztkvban foglalt Fazekas Mihály-utca 7. sz. házat Tóth Lajostól 13400 kor. — Rác Józsefné Szűcs Eszter veszi a debreczeni 8268 sztkvban foglalt 462 négyzet öl tégláskerti szőlőt Nagy János és neje Soltész Annától 800 kor. — Dr. Leiter Adolf és neje Steior Róza veszik a debreczeni 2462 sztkvban foglalt Simonffy-utca 12. sz. ház és 5 hold 750 négyzet öl földjét öz. Steinfeld Mihályné és társaitól 60000 kor.

Felülfizetések. A máv. műhelyi munkások által május 31-én az Egyetértés önképző dal és zené egylet javára rendezett jótékonycélú műkedvelői előadás alkalmából ez ideig a következő felülfizetések történtek: Mihajlovits J. gyógyszerész 50 kor. Pogány Ármán mérnök 15 kor. Wolafka Nándor püspök dr. Bacinsky V. h. üzletvezető, Podolsky Béla műhelyfőnök 10—10 kor. Sajó László mérnök 6 kor. Motesitzky H. üzlv. osztályfőnök. Szemes Sándor g. mérnök. Radakovits J. gyógyszerész, P. Zs. g. mérnök 5—5 kor. Labor Aladár g. mérnök

Szolyvai és Luhi Erzsébet

gyógyvizek elsőrangú szaktekintélyek szerint felülmúlják a krondorfi és giesshübli külföldi forrásokat. Sokkal olcsóbbak is. Feltűnő gyógyhatással alkalmazhatók: köszvény, vese, hólyag, gyomor, torok, tüdő és gégebetegségek esetén. Elsőrangú élvezeti és borvizek. — Megrendelhetők az uradalmi forrás bérleténél Szolyván (Bereg-m.) Kaphatók minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

3 kor. 20 fill. Kováts Béla szertárfőnök, Heynke O. s. üh. szám oszt. vezető 3—3 kor. Lassgallner K. felügyelő, Heischhacker Ferencz, Stingi Kálmán állomásfőnök, Kristek Leo, dr. Kenyeres Elek p. orvos, Polatsek Ferencz, Emerich Arnold 2—2 kor. Kaiser Salamon 1 kor. 60 fill. N. N. 1 kor. 20 fill. özv. Gyuzván A, urnő. Barkó Kálmán, Horváth Antal, K'ein Sámuel, N. N. Zemplini A. Szegedi Gyula, Knöpfler Miksa, G. A. Z. 1—1 kor. Bertók József 20 fill. Szende József 20 fill. összesen 157 kor. 20 fill. Midőn ezen összegeket nyugtázzuk, nem mulaszthatjuk el legmélyebb köszönetünket kifejezői az áldozatkész adakozóknak, hogy becses adományaikkal az Egységértés önképző dal és zene egyesület humanus céljait elérni elősegítik. Pogány Ármin a rendező bizottság elnöke.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonoknak és jóismerősöknek, kik felejtették en férjemnek temetésén megjelenni szívesek voltak és mély fájdalommal ezáltal is enyhítették, fogadjak ezúton is szíves megjelenésükért hálás köszönetemet. Özv. ifj. Bányai Istvánné és családja.

— **Olcsó áraink feltűnést keltenek.** Utazó bőröndök, uti kosarak, kézi kofierek, kézi táskák, plaid szijjak, patent gyermek szekek, gyermek kocsik, gumi labdák, nyári játékszerek nagy választék, gyári rakár a legolcsóbban Fisch Testvérek üzletében főtér.

x **Gyermek játékok, háztartási cikkek, és utazási kellékek Mentze Henrik újdonságok áruházában igen olcsón kapható.**

Az élet regénye.

Találkozás a züllés végén.

Budapesten a városliget nyáron a hajléktalanok tanyája. Aki a hajnali órákban végig sétál a ligetnek az István-ut mentén elhuzódó erdő részén, száz és száz embert, férfiakat, nőket, de még gyermekeket is talál, akik a fák alatt alusznak. Rongyos, züllő alak a legközelebb, akik már körülbelül a végzettségüket számolják az élettel, de akad köztük fiatal, intelligens, sőt jól öltözött férfi is, akik most élnek át életüknek sötét és kietlen epizódját, s akik a liget fái alatt jobb, boldogabb jövőre, illatos, seímes párnákról tudnak álmodozni.

Ma reggel hat órakor automobil robogott végig a külső István-úton. Öregedő uri ember s viruló szép szőke asszony ült benne. A férfi Sternbach Manó, nagy fümei gyár budapesti megbízottja, a hölgy Färber Lenke, férjhez t. Kochmann Leoné, aki néhány év alatt szerepelt a budapesti brettlin s néhány vidéki színpadon.

Färber Lenke tönkre ment szolnoki ruhakereskedő leánya volt, színésznő lett s a fővárosban megismerkedett Kochmann Leonéval a bécsi kötött áru gyár magyarországi utazójával, aki megszerette s feleségül vette. A szép fiatal asszony nem becsülte meg az urát s midőn Kochmann Leo hosszabb erdélyi turájából hazajött, üresen találta feleségét.

Ott hagyta férjét az ifjú asszony s kedvese tüzérszázadosként ment nyaralni. Kochmann az asszony hűtlensége végtelenül elkeserítette s hogy felejtse el tudjon, odavetette magát az ivásnak s elzülött.

Robogott, zihált az automobil, mely a szép asszonyt és legújabb barátját vitte ki a ligetbe. Az István ut. 87. számú ház előtt egyszerre megállott az ördögös szekér, két kerék gummija léket kapott és a gépezetben

is valami hiba esett. A dologban a legkellemetlenebb az volt, hogy a baleset éppen akkor történt, midőn az automobil a villamos vasut vágányán ment keresztül s ott meg is akadt. Néhány perc múlva már hat villamos kocsi torlódott össze az automobil előtt s az utazó közönség türelmetlenül sürgette, hogy lökjék félre az utóból az akadályt.

Sternbacher és a safförje nem tudták az automobil odébb tolni és segítség után néztek. A part alatt a fűben ember aludt, kemény kalapját a szemére huzva. Sternbacher odament hozzá s meglökte:

— Hé barátom, ébredjen. Jó borralót kap, ha segít az automobil félretolni a sínekről.

Az ember mogorván bámult Sternbachra.

— Csak két koronáért kelek fel — mondotta.

— Megkapja, csak siessen.

Az ember felezihelődött s odament az automobilhoz, ahol a szép asszony tipegett türelmetlenül fel s alá. S ahogy a csavargó és az uri hölgy egymásra pilantottak, megdöbbenve ismertek egymásra.

— Mariska! — kiáltotta a férfi.

— Leó! — sikoltott a nő.

De a következő pillanatban a csavargó kést rantott s rárohant az asszonyra.

— Bestia, idáig jutottam miattad. Atkozott...

Az asszony ajultan esett a sínekre, Kochmann Leoné — mert ő volt a csavargó — lefogta a villamos kalauz. Hamarosan ott termet a rendőr is, aki letartóztatta Kochmann.

Sternbacher odaintette az arra haladó bérkocsit s időközben magához tért barát-nőjével felszállt. Odaintette a rendőrt, aki Kochmannat fogta s átadott neki két százkoronás bankjegyet.

— Adja oda ennek az embernek — szökött Kochmannra untatva.

Kochmann kiragadta a bankjegyeket a rendőr kezéből, széjjeltepte őket s a fosz lányokat a remegő Färber Mariska arcába hajította.

— Becstelen nem kell a pénzed!

Aztán kiszakította magát a rendőr kezéből örült futásnak eredt. A rendőr üldözte, de nem tudta utólag. Kochmann eltűnt a liget zöldel, illatos fái között. A rendőrség most keresi.

Irodalom és művészet.

Kulcsár Ferencz verses kötet.

Egy Budapester származott, joghallgató debreczeni irótl előfizetési felhívást vetünk. Kulcsár Ferencz tehetséges versíró jelenti, hogy kötetet ad ki, meleg ajánlással közöljük rövid felhívását:

„Ecce Ego“ czimen tizenöt év alatt írott verseim javát gyűjtöm kötetbe, amely diszes formában augusztus hó elején fog megjelenni. Előfizetési ára: füzve 2 kor., vászonkötésben 3 korona. Az előfizetési ivatek és pénzeket július hó 1-éig nevére címezve, Budapestre, VI., Andrássy-ut 5. sz. alá kerem küldeni. Budapest, 1905. május 20-án Kulcsár Ferencz.

Az Országos Irodalmi Szövetség közgyűlése. Az „Országos Irodalmi Szövetség“, mely rövid ideje fennállása óta, a hazai irodalom egyik kiváló tényezőjévé nőtte ki magát, rendes tagjainak és a kötelekbe tartozó 24 irodalmi és kulturális egyesület küldötteinek részvételével, június hó 11-én vasárnap délelőtt, az Akadémia tanácstermében tartja meg közgyűlését. A

gyűlés iránt országszerte igen nagy az érdeklődés, ami annál is inkább érthető, mivel ezen alkalommal kerülnek tárgyalás alá, a vidéken szétforgácsoltan működő kulturális egyesületek legfontosabb kérdései a rendszeres állami támogatás, portómentesség, irodalmi ünnepélyekre adandó vasuti szabadjegyek ügyei. Bővebb felvilágosítást az érdeklődőknek a szövetség főtitkari hivatala (Budapest, Luther-utca 1/a.) nyújt.

TÁVIRATOK.

Az új-párt állásfoglalása.

Budapest, június 5. Az új párt elnöke, báró Wesselényi Miklós ma este a Bánffy Dezső báró tiszteletére rendezett lakoma után kijelentette, hogy az új-párt csak elvei érvényrejutásával akar érvényesülni, ha pedig ez nem sikerül, akkor belépnek a 48-as pártba valamennyien. Bánffy is részt vett a lakomán — de hallgatott.

A főrendek állásfoglalása.

Budapest, június 5. A főrendiház tagjai is a nemzeti álláspont mellett küzdenek és ennek a legközelebbi ülésen kifejezést is akarnak adni.

Az elnapolt ülések.

Budapest, június 5. A képviselőház holnap, az ünnepek utánig elnapolja a képviselőház üléseit. Thaly Kálmán, Rakovszky István ez iránt megegyeztek Justh Gyula elnökkel.

Válság a Burgban.

Bécs, június 5. Az osztrák kormány gyengeségét maga az uralkodó család is érzi a válságot éppen ennél fogva nem tartják megoldottnak. Fejérvary bárót csak mumusnak tartják.

Az elnapolás híre.

Budapest, június 5. A képviselőházban ma dében hirtelen elterjedt a hír, hogy a ház üléseit bizonytalan időre elnapolja. A hír nagy feltűnést keltett s eözménye hírszerint a következő:

Fejérvary Géza báró kabinetalkotási kísérlete meghiúsult. A királynál ugyanis a béke hívei érvényesítvén befolyásukat a kormánypárttal szemben, — maga a király huzta keresztül a tervet. Andrássy Gyula gr. értesült arról, hogy fönnt ismét hajlandóság van a tárgyaláson, a koalícióval, s azért délben mikor Justh Gyula elnök szünetet adott, egybe hívta a vezérő bizottságot a tanácskozássra. Itt határozták el az elnapolást bizonytalan időre. Valószínű hogy hirtelen tartott értekezletet a vezérő bizottság újabb értekezlete fogja követni.

Elfogott orosz hajók.

Sanghai, június 5. Az orosz szállítóhajók parancsnok, Vuszungban beleegyezett, hogy hajóit visszatartsák és azoknak legénységét szabadon bocsássák.

Togo és Rozsesztvenszky.

Tokio, június 5. Togo tengernagy meglátogatta Rozsesztvenszky tengernagyot a szaszevői tengerészeti kör-

Hallotta Ön??

Megvettük a Kiss Lajos csódtömegét és az üzlethelyiségéből az egész áruraktárt elszállítottuk. Az összes rőfös és rövidárúk meiyek a csódtömegben voltak, valamint napernyők, blousok, fehérneműek a volt Laszló-féle helyiségben, üzletünk közvetlen tözomszédságában leitári becsértékben félár) kerülnek eladásra. Wallerstein Fülöp fia.

házban, kifejezte neki rokonérzését és és megdicsérte az oroszok bátorságát és szívós kitartását, a melyet a harcban tanusítottak. Egyidejűleg azt a reménységét is kifejezte, hogy Rozsasztyenszky — nemsokára visszatér Oroszországba. Rozsasztyenszky mély meghatottsággal mondott köszönetet és szerencsét kívánt Jappának tengerészeti bátorságához és hazafiságához. A gyözők nemes jelleme enyhíti a vereség keserűségét.

Tokio, június 5. A japánoktól az utolsó tengeri ütközetben elfogott és Szaszevoba szállított orosz hajók közül a Nikolaj van legjobban megrongálva. A baloldatán több, három lánál nagyobb átmérőjű lyuk van benn. Az egyik lyuk tíz láb széles. A bal oldalon lévő legtöbb gyortüzelő ágyu hasznavehetetlenné van lőve.

Sikkasztó vasutas.

Torna, június 5. Morán János tornai vasuti állomási pénztárnok május 31-én hivatalából eltávozott és azóta nem tért vissza. A pénztárból 1000 koronán felül hiányzik. Felesége és két gyermeke van. Moran régebben színész volt és már egy alkalommal szintén eltűnt és nyolcz napig színészkedett valahol, a pénztárból azonban akkor nem hiányzott.

Gyilkosság után öngyilkosság

Nagybittse, június 5. Grünbaum Sándor nagybittsei cipész Klein Jakab gyári művezetőre az utcán fényes nappal kétszer rálőtt, de nem talált. Erre a merénylő önmagára lőtt négy-szer, majd pedig késével nyakát metszette el és rövid kínlás után meghalt.

Baleset gépkocsival.

Trencsén, június 5. Siedler Nándor altábornagy automobilon Prsemyslbe akart menni, de utközben járművével egy táviróoszlopba ütdött és súlyosan megsebesült. A trencsényi katonai kórházban ápolják.

Az orosz czári hatalom enged.

Pétevár, június 5. Miklós czár a belügyminiszter segédjének a csendőri testület parancsnokának és a rendőrség vezetőjének jogait és kötelességeit illetőleg a következő ukázt intézte a szenátushoz! 1. A belügyminiszter segédjére és a rendőrség vezetőjére bizzuk mindazokat a teendőket, a melyek a közbiztonság ellen elkövetett büntetendő cselekedetekre vonatkoznak és azokat az intézkedéseket, melyek a rendőrség hatáskörébe tartoznak. 2. A belügyminiszter segéde fog határozni a miniszter hatáskörébe tartozó kérdésekben. A hatáskörén túlmenő kérdésekben, melyek a rendőrség felügyelete alá tartozókat illeti és szükség esetén utasításokat és felvilágosításokat ad a kormányzóknak- és prefektusoknak. Rendelkezni fog a belügyminiszteriumtól a rendőri ügyre szánt perek felett és ő tiltja be a gyülekezéseket, ha attól tart, hogy azoknak tevékenysége árt a közbiztonságnak és rendnek. Jogában áll a társulatoknak, szövetségzeteknek, egyesületeknek stb. tevékenységét szükség esetén egy évre beszüntetni. 4. Ő gyakorolja az állami felügyeletet az államellenes büntetendő cselekedetek miatt vádolt személyekért való szavatosság felett. 5.

Mindazokban a kérdésekben, amelyek a belügyminiszter döntésére tartoznak, közvetlen érintkezésbe lép az állami hivatalokkal és hatóságokkal.

Az igazság és párba.

Keresd az asszonyt.

Keglevich Istvánról beszéltek, hogy akarattal dönt ellenfele kardjába. Természetesen az képtelen föltevés és ma már tisztán áll, hogy a szerencsétlen véletlen idézte elő a katasztrófát.

Egy poroszországi városkában azonban valóban megtörtént, hogy párbajban az egyik fél akarattal beledölt ellenfelenek kardjába — így akarván véget vetni életének. A párbajt családi dráma előzte meg.

Heimar Ernő vadászfőhadnagy felesége rájött, hogy a férje megcsalja. Heves szemrehányást tett neki.

— Vigyázz! mondotta többek között — ha nem hagyod abba gyalázatosságaidat, én is megcsallak . . . Brentz kapitány úgy is üldöz szerelmével, csak egy szót kell neki szólanom.

A férj végtelenül felháborodott ezen a vallomáson és felelősségre vonta a kapitányt.

Nem igaz, nem igaz! — tiltakozott a kapitány — önagyságát tiszteltem, de szerelem nem fűz hozzá.

Heimar szembesítette a feleségével Brentzet. Az asszony föntartotta az állítását, sőt még új vádat is hozott föl:

— Erőszakot akart rajtam elkövetni, mondotta.

Erre a kapitány félrehívta a főhadnagyot és bevallotta neki, hogy igaz, viszonya volt a feleségével. Ezt a viszonyt azonban az asszony kezdeményezte, bizonyítják azt a levelei és a fotográfiái, amelyeket hozzá intézett.

— Most pedig — fejezte be a vallomását — itt a revolver és löjj agyon!

Heimar eltolta a fegyvert és kihívta a kapitányt.

Kardpárbajban állapodtak meg. Mindjárt a párbal elején — egy alkalmas pillanatban — Brentz beledölt a főhadnagy kardjába, amely keresztül szurta a szívét. Szörnyet halt.

Heimar a párbaj után egy szalodába ment és halántékon lötte magát.

Az asztalon néhány sor irást hagyott. Többek között ezt írta:

— Amiatt az alávaló bestia miatt pusztítottam el magam, Örizzedjenek a gyalázatostól!

REGÉNY-CSARNOK.

A vén kurucz fia.

— Elbeszélés. —

25

Írta: Magyar Gyula.

. . . A halódó beteg már üvegesedő fogadta a fiát és a papot. Még eszméletén volt. S a pap után még eludta mondani szokatot. el elfuló lélekzettel az imádságot . . . Még örökségül tudott hagyni egy szeretettől sugárzó, gyöngye mosolygást

feléje hajló fiának . . . De szó már nem jött az ima után ajkaira. A fia fejére pihentette fáradt jobbát, a balkezét pedig ellenkező irányban nyújtotta aldólag egy másik lény feje felé . . . Annak a másikat, aki bár nem volt jelen, a szíve mégis oly közelállott úgy az ő, mint a fia szívéhez . . . Az életük egy irányban húzódo, jövődó utjai pedig olyan nagyon távol estek egymástól . . .

. . . Azután csendes-nesztelen, mint egy álom-sóhajtó, elszállt a földi életre szóló, elhasznált porhüvelyből az örök hazát kereső lélek . . .

Az édes anyja temetése után pár hétig alig találkozott élőlélek, Bence Pistával. Az egyszerű, szegényes, kihalt portán olyan szomorú, elhagyatot volt minden. Fájt nagyon fájt Pistának, hogy nem érezhette többé a házban és annak környékén a jó szülők gonos, féltő szeretetének, nyhe melegét. Az a két öregszív levitte azt magával a sírba . . . És mégis leginkább otthon szeretett lenni a legény.

Az elkövetkező komor téli napokon ráért gondolkozni a jövőről. De legtöbbször mégis a régmúltak korán elhervadt, virágos emlékeit siratgatta vissza — hiába.

Demjénekhez nem járt. Kimélteni akarta a falu nyelvével Marist, Csak néha találkozott jártában-keltében vele.

Egy ilyen találkozásuk alkalmával így szólott az akszonyhoz:

— A mulkor eszembe jutott Maris, hogy még a börtönben olvastam és hallottam az áfrikai francia légiőről, ahoza járulni, vagy felejteni már sok magyar ember kiment. Elhatároztam, hogy én is elmegyek.

Az asszony szomorúan mondta:

— Istenem! Ne menj olyan messzire. Hatha vissza sem kerülsz.

— Egyhamar nem is. Mondotta Pista. Mert oda 5 évre kell beállani. Előbb el sem bocsátják az embert, ha csak meg nem szokik. De hát az alatt az öt év alatt sok sebb begyógyul. Sokat felejték én is, mások is.

— Tán még azt is elfelejtet az alatt, aki téged nem tudna elfelejteni soha.

Nem, téged nem foglak elfelejteni — mondta határozottan a legény. Ha élek, visszajövök. És ha te is élni fogsz, akkor már nyugodt lélekkel elvethetek feleségül. Nem fog már akkor senki ujjal mutatni ránc.

Még csendes, lakatlan volt az ereszlet alatti fecskéfészék. Olyan, mint ahogy őszszel hagyták csicseregő lakói. Azok még nem érkeztek vissza. Pista meg már utra készüldött. Olyan utra, amelyről talán nincs is visszatérés.

Elsőben is megszerezte magának az utlevelet. Azután minden ingó vagyonát pénzzé tette. Éppen elég volt az utra. Oda-kint úgy is adnak zsoldot. Egyedüli ingatlan vagyonától, a bogárhau kis házikótól azonban nem tudott megvalni a szíve. Egy ismerőse felügyeletére bízta.

Kevés őszinte ember volt a faluban: nem kellett sokaktól bucsuznia. Utoljára Demjénekhez ment elköszönni.

Demjén és leánya igaz, őszinte sajnálkozásuk mellett mindenképen igyekeztek lebeszélni a legényt afrikai utazásáról. De Pis a már nem határozhatóit másként.

— El kell mennem — mondotta. Nem maradhatok itt. Nektek is jobb lesz, Maris, nekem is.

— De hatha vissza sem jöhetsz többé. Kétségkedett könyharmatos szemmel Maris. Hatha megtör, beteggé tesz a veszedelmes ut. Vagy elpusztít majd ott a szokatlan életmód, a nehéz, küzdelmes szolgálát.

[Folytatjuk.]

Nyíltter.

Megnyílt

Piacz-u. 12. sz. a.

Kun Márton

kötszer, keztü, pipere és kézmű-
áru üzlete, hol a legjobb minőségű

kötszer és gummiárak, férfi- és
női nyakkendők, gallérok, kezelők
és gombok, legfinomabb illatsze-
rek, fürdősapkák. Sérv- és haskö-
tők mérték után készítve is kaphatók.

Keztük tisztítása

a legnagyobb figyelemmel eszközöltetik.

Harisnyákat

legjobban lehet vásárolni

Piacz-utca 73-ik szám alatti

**Budapesti
Harisnya Vásárban**

minden cikk vásári árban.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplomozár.

Menyasszonyi kelengye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

Függönyök

Ágy- és asztalterítők

Linoleum

óriási raktár!!

A szappanok ideálja a

Harmat szappan

mely a Harmat erémmel hasz-
nálva, tisztává, üde kinézésűvé,
bársony simaságúvá s puhává
teszi a bőrt. Kellemes illatu s
jól jól habzik.

Egy drb Harmat szappan ára 70 fill.

Készítő helye s főraktára:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszerárban
DEBRECZENBEN a városházzal szemben.

Már rendszeren kapható
Uradalmi vaj
1 kiló 1 frt 20 krért
Gyere

liptói turó
1 kiló 80 krért minden-
nap friss minőségben.

Tisztelettel

Deutsch Lajos,

Piacz-utca 38.

Divatos napernyők

Jó mosó széles Delainek

30 és 40 kr.

Cosmanosi mosó áruk,

120 cm. széles sima Batistok,

Női ruhavásznak, Zephirek

olcsó, szabott áron kaphatók

Szabó Lajos fiai cégnél

DEBRECZEN, Rózsater.

**Hivatalok és magánfelek
részére!**

**Ruggyanta és
Réz bélyegző**

számozógépeket, pecsétnyomó
állandó festékpárna és izléses

nyomtatványokat

gyorsan, pontosan és olcsó
árban készít

az Első debreczeni

Ruggyanta-bélyegző-gyár

és nyomda

Simonffy-utca 5. szám.

Első debreczeni

ernyőgyár

Piacz-utca 50.

A pünkösti ünnepekre

ajánlom dus választéku sa-
ját készítményü raktárom

eső- nap- és diszernyőkben

olcsó, szo id árak mellett.
Javitások és áthuzások gyor-
san elkészítettek.

A n.é. közön-ég szives pár-fogását kérve

Merkler Soma,

Debreczen

D. M. K. E. szappan gyártmányok deb-
reczeni képviselete és raktára.

Szárnyas állatokat

élve és leölve árusítok

kilója 70 kr.

tisztán kezelve.

Inyenc különlegességek
kaphatók és megrendelhetők

Ozsváth Ferencz

(keresztény)

Széchenyi-utca 6. sz.

Megnyílt

Deák Ferencz-utca 16. sz. a.

Verbőczy-u. sarkán

SZENTESSY JÓZSEF

férfiszabó és ruhatisztító üzlete,

ahol mindennemű uri öltö-
nyök mérték után a legújabb
divat szerint, valamint tisztí-
tások, javítás és vasalás
szakszerűen és pontosan

jutányos árakban vállaltatnak.

Birtok parcellázás.

A Hosszupályi uradalomban
fekete és homokföldek, valamint
erdőterület a fával, összesen
körülbelül 4800 hold, 1200
négyesög ölével számítva kerül
parcellázás alá olcsó áron és
kedező feltételek mellett.

Értekezhetni lehet június
18-ig bezárólag, bármikor az

uradalmi

tisztartóságnál

Hosszu-Pályiban.

Elsőrangú gyógyviz.

Kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Málnási Mária-forrás

természetes alkalikus sós savanyúviz.

JAVALLATOK: a torok, gége, légeső, heveny
és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis min-
den stádiumában, a gyomor és bélhuzam
hurutos bántalmainál, vérszegénységénél, kösz-
vény és izomeszénél.

Kapható:

Kontsek Gézánál

DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkkel szedett minden szó 4 fillér. **Vidéki tudakozódná tessék válaszbélyeget csatolni.**

Egy jó karban levő **Clayton Schuttleworth** gyártmányu **8 lóerejű cséplő garnitúra** teljesen felszerelve potom arban és részletfizetésre kapható **Ráhrer Sándor** gépraktárában Piacz utca 26. szám nagytrafik udvar.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb czukorka. 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budei czukraszda, Jósa és Jóna drogueriájában.

1 ko szilva 10 kr. 1 ko dió 18 kr. 1 ko mák 36 kr. 1 ko mazsola 30 kr. 1 ko házi szilva lekvár 20 kr. 1 ko házi baraczk lekvár 70 kr. 1 ko törm. csokoládé 90 kr. 1 liter sűrű málna szörp 1.—, 1 üv. kitűnő ó bor 24 kr. 1 liter kisüsti baraczk 1.20. 1 üv. Pezsgő 1.50. 1 üv. Tokaji asszu 1.50, 1 liter kisüsti Eper 1.— Merkléi Ferencznél Fűvészkert-utca 14. Telefon 374. sz.

70 kr. egy óra tisztítás és javítás Pinter Dezső órásnál, Szent-Anna-utca 2. szám. Tanuló felvétetik.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L. debreczeni első Elektrotechnikai vállalata** Kossuth-utca 1. szám

(az udvarban.) **Villamos felszerelések, zseblámpák, kerékpárok és alkatrészek** raktára. Képes árjegyzék ingyen. — Telefonszám 168.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is Kurián Gyula órásnál Debreczen, Piacz-u. 42.

Kézimunkák, hozzávaló kellékek, **előnyomda**, harisnyák, keztük nagy választékban Benyáts Emil kézimunka üzletében Debreczen, Tiszapalota.

Kiadó a főtéren, Piacz-utca 47. sz. egy kétszobás lakás, esetleg műhelynek is alkalmas.

Hol vásároljunk szivarka hüvelyt? Merkléi Ferencznél Fűvészkert-u. 14. sz., mert csak ott lehet kapni valódi **Progress**, **Progress king** és **Rákóczi** egészségi szivarka hüvelyeket „főraktár” viszont eladók kedvezményben részesülnek. Telefon 374.

Állandóan megvételre kerestetik naponta 100 vagy 150 liter tej. Czim Simonffy-utca 59. szám.

Szemüvegek és orr csiptetők Fischer Jakab szakértő látszerésznél Piacz-u. 23. sz. kaphatók Távcsövek és látcsövek, kipróbált aneroid légsúlymérők (időjelzők) nagy választékban.

Vasztergályozást, vasgályozást, gépjavitást a legolcsóbban vállalja Preisler Mór gépműhelye Debreczen, Deák Ferencz-utca 22.

Ugyes varró és kézimunkás leányok felvétetnek azonnal fizetés mellett Goldstein Karolina Piacz-utca 42.

Tea vaj. Naponta friss uradalmi kitűnő tea és főző v j kapható Borsy és Farkas üzletében. Piacz-utca 43. sz. n.

Berger Dezső kereskedő Kossuth-utca 55. Keri az illetőt, a ki a jégsekreányét megvette es arra felpénzt is adott, hogy vitesse azt el mihamarabb, mert helyszüke miatt kénytelen lenne másnak eladni.

Kerékpárok, Dianna, Premier, Puch & Comp-féle, Stiria egyedül csakis Keszler A. nál kaphatók Debreczen, Piacz- és Simonffy-utca sarok.

Nem gyári, hanem saját készítményű cipők legolcsóbban beszerezhetők Krausz Mór cipésznél Piacz u. 34. sz. Közvetlen a főposta mellett.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Schuller Sámuel

szoba-, czimfestő- és fényező
DEBRECZEN, Simonffy-u. 25. sz.

Felvállal új épületek, lépcsőházak és díszletek festését. Izléses cégeliratokat és mindenféle fa és vasbutor fényezéseket a legdivatosabb ki-vitelben

és legjutányosabb árban.

Felhívás

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró- és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohányzsinegeket olcsó árban.

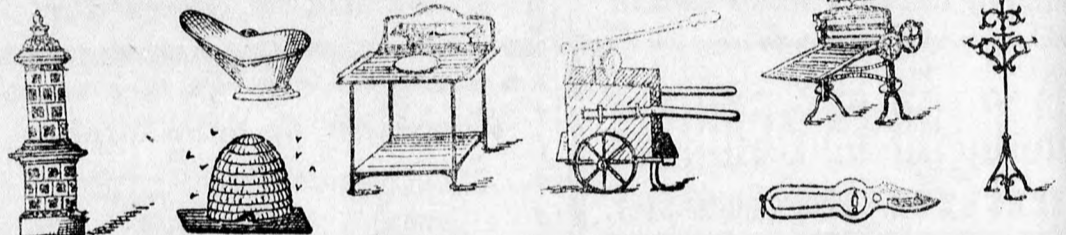
Kivánatra mintákat küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára ponyva- és zsákkötésintézete

DEBRECZEN, Kossuth-utca 27. sz.

Kitűnő érmelléki vegyes
asztali bor
zamatos, finom izü
1 liter 32 kr.
Szegszárdi veres
1 liter 40 kr.
Kossuth-utca 7.
Montsek Géznál

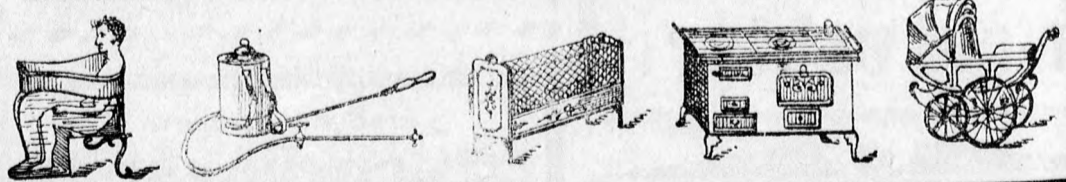

TÓTH GYULA

vaskereskedő
Debreczen, Piacz-u. 20. és 27. sz.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi időnyre kertész ti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket. Kerti vasbutorok, gyermek kocsik, fürdőkádak, jégsekreányok, vas- és rézbutorok, peronospora- és kerti fecskendők minden vas- és faiparhoz való szerszámok, tuskés kerítés huzalok, építkezésekhez vasgerendák, vas- és porcellán kályhák, utóbbiakhoz multiplicátor [hőfejlesztő] betétek, méhészeti cikkek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Orosházi Kenyér-sütőde és Élelmezési Csarnok

ajánlja

Tiszta tejjel és valódi vajjal előállított finom fehér s Luxus süteményét valamint

1 kg. új Egyiptomi hagyma 8 kr.
1 kg. új Borso 25 kr.
1 kg. új Nyári termés burgonya 18 kr.

— Naponta friss uradalmi vaj. —